

פרשת השבוע על פי ה"שם משמאל"

פרשת חיי שרה

ה'לשנת ה'תתק"ל
בבית ה'תתק"ל

ברשי האהלה שרה אמו כלומר
ונעשית דוגמת שרה אמו שכל
זמן ששרה קיימת הי' נר דלוק מע"ש לע"ש
וברכה מצוי' בעיסה וענן קשור על האוהל
וכו'. כבר פירשנו אשתקד עפ"י דברי
הרמב"ן שבהקמת המשכן שבו ישראל
למעלת אבותם שהי' סוד ה' עלי אוהלים,
והנה הרי זה בא ללמד ונמצא למד
שדוגמת ג' אלה היו במשכן נר מערבי
דולק תמיד בנס, ולחם חם ביום הלקחו
מחמת שהיתה ברכת ד' שופעת על
השולחן וממנו השובע יוצא לעולם, וענן
ד' על המשכן, ויש לומר עוד שבדוגמת
ג' אלה הוא ביום השבת עפ"י דברי
המדרש (פ' י"א) ברכו בנר, ברכו במאור
פניו של אדם, ברכו ביציאה, עיי"ש. והא
דברכו בנר וברכו ביציאה הם ממש נר
דלוק וברכה מצוי' בעיסה, ומאור פניו
הוא דוגמת ענן ה'. ויש להסביר עוד
כי ענין ענן קשור הוא דבקות, וזה עצמו
מביא אור הפנים, ומעין דוגמא (שמות
ל"ד) כי קרן עור פניו בדברו אתו,
וכתיב (משלי י"ז) לב שמח יטיב גהה,
והדבר כמבואר. ויש לומר עוד שזוכין
לוה בשבת כשפורשין כל ימות השבוע
מקנאה תאוה וכבוד, כי ע"י פרישה
מקנאה נשתלחה ברכה בכל אשר לו
וע"י פרישה מתאוה זוכין לדביקות, וע"י
פרישה מכבוד זוכין לנר דלוק כמ"ש
(איוב כ"ט) בהלו נרו עלי ראשו, ואי
בעית אימא ע"י פרישה מתאוה שהיא
מעשה חומרי זוכין לנר דלוק שהוא
בהירות השכל וסימנך נתן צוציתא,
כידוע בתשובת הגאונים. וע"י פרישה
מכבוד זוכין לענן קשור שהוא כבוד ה'
חופף עליו, וזה בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל מאורך, דוק ותשכח:

10

20

30

1
האהלה שרה אמו ברשי דוגמת שרה
אמו שכ"ו ששרה קיימת הי'
נר דלוק מע"ש לע"ש וברכה מצוי' בעיסה
וענן קשור על האוהל, ומשמתה פסקו
וכשבאה רבקה חזרה, הנה הרמב"ן ז"ל
(בהקדמה לספר שמות) כתב שהאבות
הי' סוד ה' עלי אהלים, והמשכן שהי'
אח"כ הי' דוגמת האבות, והנה שלשה
דברים הללו מצינו במשכן שהי' הנר
המערבי דולק בנס שממנו הי' מדליק ובו
הי' מסיים, ובלח"ה"פ לחם חם ביום הלקחו
ושנשתלחה ברכה בלח"ה"פ, ועוד זה כי
ענן ה' על המשכן, וכל אלה היו נסים,
והם עצמם הדברים שנאמרו בשרה, וענין
נר דולק מע"ש לע"ש, היינו שימי החול
לא קלקלו את האור שהשיגו בש"ק וא"כ
כשבאה שבת שניה ניתוסף אור על אור,
והוא כענין נר המערבי שממנו הי' מדליק
ובו הי' מסיים, וכעין הכוונה הנ"ל.
2
ד' תוספת האור שבא הי' מתוסף על
האור הקודם לו, וברכה מצוי' בעיסה
הוא כעין שהי' במשכן שנשתלחה ברכה
בלח"ה"פ וממנה בא שובע לעולם, וזהו
הרמו שהי' הלחם חם ביום הלקחו שלא
נתיישן, שמאחר שנשתלחה בו ברכה, הרי
היתה החיות שבו שופעת עליו תמיד,
ואינו כמו דבר טבעי שכמו שנשפעת בו
חיות מתחילה כן היא לעולם, וכ"ז כאשר
היו ישראל זכאים והחליפו כח בעבודתם
בכל עת, וזהו עצמו הי' בשרה שלא
נתישנה אצלה העבודה והכל הי' בכלל
הכנה אצלה ולכך היתה הברכה מצוי'
בעיסה והי' המאכל ג"כ נסי כמו שהיתה
היא עצמה בעבודה, וענן קשור על
האוהל וזוהי השראת השכינה, כמו על
המשכן:

10

20

30

בבית

4
ה'לשנת ה'תתק"ל

1002

3

5
מחשב למקום פלוני ולבית דירה פלונית
אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי
כנסיות ולבתי מדרשות, והיינו שהרגלים
מעצמן וטבען אינן נמשכות אלא אחר
הטוב והראוי, וכבר פירשנו בזה הכתוב
(משלי ל"א) ותעש בחפץ כפי, היינו
כאילו היו לידים בעצמן חפץ ורצון
ובאשר הבהמה והכלים כרגלי הבעלים
נמשכת גם עליהם בחי' זו, והבהמה באשר
יש לה רצון לעשות דבר או לחדול, אם
בעלי' נמשך בטבעו מעצמו אחר
הטוב והראוי, גם בהמתו נמשך רצונה
וחפצה בטבעה אל הטוב והראוי אף
שאינה יודעת ואינה מבינה מאומה, אבל
אי אפשר לומר אם בעלי' חכם תהי' גם
היא חכמה שהרי אין בה כח החכמה
והשכל כלל, ומעתה אין תימה מחמתו
של רפב"י שהרגישה דבר איסור שהי'
טבעה נוטה לטוב, ומי'מ דבר היתר אלא
2. ששיין לולתו זה הוא בגדר החכמה, ואין
זה שיין לבהמה שאין לה ענין שכל
כלל:

4
היתר אלא שנמשך אחר בעליו, כאמרם
ז"ל (ביצה ל"ז) הבהמה והכלים כרגלי
הבעלים, לזה צריך חכמה יתירה, וזה
עצמו הוא הענין שתיקן עירובין, היינו
אף ששניהם רשות היחיד מ"מ נבדל
הרשות ששיין לזה מלזה הבדלה רבה
ודומה להבדל רה"י מרה"ז, וכן נטילת
ידים כי באשר הידים מתפשטות ביותר
מכל הגוף אפשר לדבוק בהן מה שאינו
10
ראוי לו, ובאכילתו יכולין לדבוק בו
ניצוצין שאינם שייכים לו, ושלמה הבין
בחכמתו שזה הוא כאילו נדבק דבר
איסור, וזהו הב"ק ח"כ"ם בני דייקא,
ודפח"ח, והנה האדאמרו ז"ל (יבמות צ"ט):
בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא
תקלה על ידן, אף שאין לבהמה רוח"ק
לידע שזה דבר איסור, הענין הוא משום
דצדיקים אף שמודככים היטב עד שגם
בטבעם מעצמם אינם נמשכים אלא אחר
2. הטוב והראוי אפי' בלי הוראת השכל
כענין אמרם ז"ל במד"ש (ריש פ' בחוקות)
בפסוק חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל
עדותיך שאמר דהמע"ה בכל יום אני

3
במד"ר (פ' ס') ויבא האיש הביתה
ויפתח הגמלים, התיר וממיהם,
ר' הונא ורב ירמי שאלו לר"ח בר רבה
לא היו גמליו של אברהם אבינו דומים
לחמורו של רבי פנחס בן יאיר וכי' דלא
אכלה דבר איסור, והרמב"ן כתב שזוהי
תמי' קיימת, ומדחה דברי הת"ק, אך
רשי' חביא בפסוק מגמלי אדוניו שהיו
ניכרין שהיו יוצאין זומינן שלא ירעו
10
בשדות אחרים והוא מדברי המדרש ויקשה
לדידי' קושית ר"ה ור"י: וגראה דרשי'
ס"ל דת"ק לא קיבל דבריו של ר"ה
ור"י.
וגראה לפרש עפ"י מה שהניד כ"ק
אבי אדומור וצללה"ה אהא
דאמרו ז"ל (שבת י"ד): בשעה שתיקן שלמה
עירובין ונטילת ידים יצאה בת קול
ואמרה בני אם חכם לביך ישמח לבי גם
אני, חכם בני ושמו לבי וגר' שהרי
20
שלמה המע"ה שאל חכמה לעשות משפט,
כי להכיר בין איסור להיתר אינה כ"כ
רבוא, מפני שיש שינוי במהותם, אבל
להכיר בין ממון של זה לשל זה, ששניהם

אכ"ז - אג"ן

א ר"ח - אג"ן

אג"ן

ישמע מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו וכו'. ויש להבין מדוע חשבה עלי לשכורה. ורש"י פירש שלא היו רגילין להתפלל בלחש. ואינו מובן מאחר שבודאי ראו איש אחר איש עד משה ויהושע היאך היו מתפללין, ובודאי כמו שראו משה ויהושע כן עשו. אי"כ מאחר שהדין שאסור להגביה קולו בתפלתו בודאי משה ויהושע התפללו בלחש. ולמה לא היו רגילין להתפלל בלחש. ועוד הלוא עלי עלי הי משלשלת הקבלה והיתכן שעלי לא ידע הדין וחנה ידעה, ומדוע לא למד הש"ס להיפוך, מדברי עלי שחשבה לשכורה ש"מ שצריך להגביה קולו בתפלתו, ומאי אולמא חנה מעלי:

ונראה דחנה כל התחינות והבקשות והתפילות שהאדם עורך לפני הש"י אינן צריכות להיות בלחש ומותר לאמרן בקול רם, והעד כל ספר תהלים שה"י דוד אומר בכלי זמר אף שהוא מלא תפלות ובקשות, רק תפלת שמונה עשרה צריכה להיות בלחש. וע"כ צריך לומר הטעם מפני גודל מעלתה שהאבות תקווה ואנשי כנסת הגדולה סדרוה והיא בוקעת ועולה עד גנוי מרומים, מדברת בתחתונים ומרמות בעליונים כידוע במקובלים, ולולא האבות ואנשי כנה"ג שהם הם פתחו את השער לפני כל איש ישראל לא הי' שום איש ראוי לפתוח

נראה

בספר יצירה המליך אות ס' בשינה וקשר לו כתר וצרפן זה בונה וצר בהם קשת בעולם וכסלו בשנה וקיבה בנפש ז"ג. ויש לפרש דחנה התפלה נקראת קשת כמו שפירש"י (פ' ויחי) בחרבי ובקשתי היא חכמתו ותפלתו. ופירש כ"ק אבי זצלה"ה כי כמו הקשת כל כמה שהיא מתוחה ביותר לאחור היא מורה את החץ לפני ככה גדול מאד עד שהחץ בוקע את האויר והולך למרחוק ביותר, כן היא התפלה, כל כמה שהלב נרגש ומתעטפת עליו נפשו ביותר עד שהלב קטן מהליל ומתפרצת התפלה מתוך לבו כחץ מקשת, אז תפילתו בוקעת ועולה למעלה למעלה ביותר, ודפח"ת, ולפי הדברים האלו יש לפרש הני פסוקי דחנה אשר מהם נלמדים כמה דיני תפלה (שמואל א' א' ט) ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה וגו', עד וחנה היא מדברת על לבה רק שפתי נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכורה, ויאמר אלי עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך, ותען חנה ותאמר לא אדוני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפוך את נפשי לפני ה' וגו' והנה בש"ס ברכות (ל"א) אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה וכו' וקולה לא

נראה

במד"ר (פ' נ"ח) רודף צדקה זה אברהם ושמו דרך ה' לעשות צדקה וחסד שגמל חסד לשרה, ימצא חיים צדקה וכבוד וכו' אמר רב, שמואל בר יצחק אמר לו הקב"ה אני אומנותי גומל חסדים תפשת אומנותי בוא לבוש לבושי זאברהם זקן בא בימים, ויש להבין למה קרא לקבורת שרה גמילות חסד, הרי הי' חייב בדין לקבור את אשתו, ואם הכוונה להשדולתו לקבור אותה במערת המכפלה, הרי זה הי' נמי צורך עצמו, ונראה דאברהם כל מה שעשה לא זכר כלל שעושה כדי לפטור את עצמו מחיוב או נמי לצורך עצמו רק פשוט לגמילות חסד, ובאמת זוהי רבנותא יותר, ומורה שכך היתה מהותו וצורתו איש החסד, ומצינו בדמעה שאמר (תהלים ק"ט) ואני תפילה ולא ואני מתפלל, היינו שכך היתה צורתו, והדבר ידוע למבינים, וכך נאמר באברהם שהוא עצמו נעשה איש חסד ולא שנתפעל ועשה חסד, וע"כ אפי' מה שמחויב מצד הדין או יש בו תועלת עצמו לא זכר מזה כלל אלא הכל הי' מצד החסד, ונה שמסיים המדרש תפשת אומנותי, פירוש שאצל הקב"ה כל מדותיו אינן חוצה לו אלא הכל בתכלית היחוד, ובוה שהי' אברהם איש החסד עד שלא נחשב אצלו להתפעלות ועשי' שמבחוץ היא התדמות בצד מה, ודו"ק כי עמוק הוא:

נראה

9

את פיו בתפלה זו, וראשית דבר מתפללין ה' שפתי תפתח וגו' מפני שהיא בוקעת ועולה כ"כ למעלה משורש קול וזיבור עד עולם המחשבה ע"כ צריכה להיות בלחש, ובפשיטות יש לומר שבאשר בוקעת ועולה כ"כ למעלה צריכה שמירה יתירה מן המקטרגים שלא יקטרגו, שהוא אינו ראוי להתפלל תפלה רמה ושאה כזו, אבל בציבור דכתיב (איוב ל"ו) הן אל כביר ולא מאס שאין הקב"ה מואס בתפילתן של רבים (ברכות ח'), תהי' איך שתהי' לית לן בה, וכ"ו בתפלת י"ח אבל שאר התפלות שאין מעלתן כ"כ גדולה כתפלת י"ח מותר להגביה קולו, ומצוה נמי אית בה לעורר הכוונה וכלשון הכתוב (איכה ב') קומי רוני בלילה לראש אשמורות וגו' והנה ישראל בימי יונים היו בתכלית הצרות מאד מאד, כמ"ש הרמב"ם שפשוטו ידם בממונם ובבנותיהם ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות ולחצום לחץ גדול מאד עד דכדוכה של נפש, עד שנקודת היהדות התפרצה מקרב עומק לבם בכח גדול מאד ולבשו עוז ותעצומות ובטחו בהש"י ונתנו נפשם בכפם לעמוד מועטים נגד מרובים לא בכח ידם כי אם בעינים נשואות השמימה ובתפלה ובתחנונים, והנה היו כדמיון הקשת ועלתה תפלתם ומסירת נפשם למעלה למעלה, ומשם באה ישועתם.

נראה

ונס חנוכה יוכיח שהדליקו ממנו שמונה ימים, וידוע שמספר שמונה הוא למעלה משבעת ימי בראשית, ובא ע"ז אות בשמים מראשות הבריאה שמול חודש זה הוא קשת:

והנה נאמר (תהלים קכ"ו) בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים, כי הגלות והצרות הן כדמיון שינה שלא נשאר בהם רק קיסטא דחיותא, ובש"ס ובמד"ר (אסתר פ' ז) שאמר המן אליהם של אלו ישן הוא, וכתוב (תהלים מ"ד) עורה למה תישן ה', ונרמז בפסוק (בראשית ט"ו) ותרדמה נפלה על אברם שפירש"י רמז להגלות, והוא היפוך ענין קשת שהתפרצה בכח גדול, ושינה הוא היפוך מזה, וזה שאמר ספר יצירה המליך אות ס' בשינה, היינו שאות סמ"ך היא סמיכה כבש"ס ברכות (ד') אעפ"כ חזר דוד וסמכן ברוח הקודש שנאמר סומך ה' לכל הנופלים, היינו שהש"י מראשית הבריאה כשצפה את צרת ישראל בימי יונים ושהיו כדמיון ישן בתרדמת הצרות המליך אות ס' בשינה, שאות סמ"ך תהי' עמם בעודם ישנים שלא יפלו עד שלא יוכלו קום ח"ו, וצרפן זה בונה, היינו שאפי' בעודם ישנים יהיו נסמכים, וזה וקשר לו כתר, כי כתר מורה שהוא

נראה

מובדל כמו כתר מלכות שהמלך הוא נבדל מכלל העם, כן הוא הכתר באות ס' שהסמיכה שאתם בגלות ובצרות תהי' נבדלת מהם למען לא תהי' שליטה להאומות גם בסמיכה ההיא, כי אם ח"ו תהי' להאומות בליטה גם בכח הסמיכה תהיה ח"ו שינתם כמו שנת אלו שנאמר עליהם (ירמ' ג"א) וישנו שנת עולם לא יקיצו עוד, וזהו וקשר לו כתר וצרפן זה בונה, שע"י הכתר כנ"ל יכול להיות צירוף לאות ס' שהיא הסמיכה עם השינה עד שיבוא לבחי' קשת, וזהו וצר בהם קשת בעולם וכסלו בשנה, שבחי' הקשת נעשה בחודש כסלו וקיבה בנפש כבש"ס ברכות (ס"א): קיבה ישינה אף נעור פירש"י חוטם מקיצו משנתו, והיינו שאחר השינה נעור ביתר שאת וכבמד"ר (פ' בראשית) כי טוב מאד זה השינה וכי השינה טוב מאד אלא מתוך שאדם ישן קימעא הוא עומד ועוסק בתורה הרבה, ולפי דרכנו כשאדם שם על לבו מצבו כי היא ישן מכל וכל מתפרץ ממנו כח גדול יותר שאת והוא בחי' חוטם שמריח ריח ערב שמתעורר לנגוד להשיב נפש, והיינו שהקיבה ישינה מביאה לאף שהוא החוטם נעור שפירש מקיצו משנתו, והכל נכלל בבחי' הקשת כנ"ל:

נראה